

ČESKA REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr.Hany Veberové a soudců Mgr.Marka Bedřicha a JUDr.Jitky Hroudové v právní věci žalobce: **Mgr. D. K.**, bytem P.6 - L, U S. 2 v řízení zastoupeného Mgr. Augustinem Kohoutkem, advokátem se sídlem Praha 1-Malá Strana, Újezd 450/40 proti žalovanému: **Rozhodčí orgán Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky** se sídlem Praha 3, Orlická 4/2020, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2.4.2008, čj: 3143/08/Kar

t a k t o:

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhá přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2.4.2008, čj: 3143/08/Kar, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Všeobecné zdravotní pojišťovny krajská pobočka pro hl.m.Prahu ze dne 15.1.2008 čj: 12561/2008, kterým byla žalobci zamítnuta žádost o vrácení přepłatku na pojistném ve výši 21.870,-Kč.

Žalobce uvedl, že od 1.1. do 31.8.2006 vykonával samostatnou výdělečnou činnost, ale pojišťovna požadovala odvedení pojistného i za měsíce září-prosinec 2006, když žalobce nepodnikal. V červenci 2007 obdržel od VZP ČR vyúčtování pojistného na veřejné zdravotní pojištění za období od 8.6.2006 do 15.6.2007 ze dne 21.6.2007 s vyúčtováním nedoplatku pojistného na veřejném zdravotním pojištění ve výši 3.220,-Kč a penále ve výši 126,-Kč. Tyto částky žalobce z opatrnosti uhradil. Proti vyúčtování pojistného podal žalobce námitky, ke kterým se VZP vyjádřila zamítavě a přeplatek odmítla vrátit. VZP ČR svým rozhodnutím ze

dne 15.1.2008 zamítla žádost žalobce o vrácení přeplatku pojistného ve výši 21.810,-Kč a o odvolání proti tomuto rozhodnutí rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Žalobce je přesvědčen, že na vrácení přeplatku pojistného má právní nárok a rozhodnutí správních orgánů jsou nezákonná.

Žalobce namítá, že žalovaný nesprávně právně posoudil věc. Pokud by podnikal po celý rok 2006, činila by výše pojistného 13,5 % z maximálního vyměřovacího ročního základu, tedy z částky 486.000,-Kč což činí částku 65.610,-. Protože ale vykonával v roce 2006 podnikatelskou činnost pouze 8 měsíců a bezprostředně na to odváděl pojistné z příjmů dosažených ze závislé činnosti, je nutno pojistné vypočítat pouze z 8/12 maximálního ročního vyměřovacího základu, což za 8 měsíců činí 43.740,-Kč a přeplatek pojistného je 21.810,-Kč. Poukázal na nutnost přihlídnout k analogii legis dle ustanovení § 38a odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů v platném znění a ustanovení § 13 odst. 3 zákona č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění. Tyto právní předpisy jednoznačně stanoví, že se zálohy vybírají jen za dobu, kdy OSVČ podniká. Stejná úprava je uvedena v § 5b odst. 3 zákona č. 589/1992 Sb. o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění. Dle žalobce není možné vybírat pojistné i za období, když žalobce nemá příjmy ze samostatné výdělečné činnosti.

Žalobce dále namítá porušení ústavně zaručených práv a svobod a to článek 1 Listiny základních práv a svobod, tedy, že lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech, v článku 4 odst. 1, dle kterého povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod. Dále v článku 4 odst. 3 a odst. 4. Jednáním žalovaného došlo také k porušení článku 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod s tím, že každý má právo na svobodnou volbu povolání, přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že žalobce již v přehledu o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti a úhrnu záloh na pojistné za rok 2006 chybně vyplnil některé řádky, když v řádku č. 4 vyplnil nesprávně počet měsíců, jestliže uvedl číslici 12 a nikoli 8. V důsledku toho pak došlo k chybnému vyplnění dalších řádků, proto byl žalobci zaslán opravený přehled na vědomí. Na základě opraveného přehledu bylo zpracováno vyúčtování pojistného za období od 8.6.2006 do 15.6.2007, v němž byly zahrnuty zálohy za 1. až 8. měsíc roku 2006 a vyrovnání záloh za rok 2006 na základě předmětného přehledu. Žalobci bylo zasláno vyúčtování za období od 8.6.2006 do 15.7.2007 s nedoplatkem ve výši 3.220,-Kč. Žalovaný uvedl, že postupoval v souladu s obecně závaznými právními předpisy, poukázal na to, že zákon č. 592/1992 Sb. obsahoval ustanovení o snížení ročního vyměřovacího základu na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních měsíců, k nimž se příjmy vztahují (ustanovení § 3 odst. 7 zákona ve znění platném do 30.4.1995). Dále zákon o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění ve znění platném od 1.5.1995 do 29.3.2005 upravoval snížení vyměřovacího základu na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních měsíců, pokud osoba samostatně výdělečně činná nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost po celé rozhodné období, pouze u minimálního vyměřovacího základu (viz ustanovení § 3a odst. 5). Od 30.3.2005 je tato úprava obsažena v § 3a odst. 4 zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Vyměřovacího základu v jiné než minimální výši se toto ustanovení netýká. Nelze tedy takto postupovat i v případě maximálního vyměřovacího základu. Žalobce poukazuje na to, že zákon o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění je zákonem speciálním a nelze na jeho užití v oblasti zdravotního pojištění analogicky aplikovat či přihlížet k ustanovením obsaženým v zákoně o pojistném na sociálním zabezpečení, který

je rovněž zákonem speciálním. Dle § 3a odst. 2 zákona č. 592/92 Sb. ve znění platném do 31.12.2007 činila výše maximálního vyměřovacího základu částku 486.000,-Kč. Od 1.1.2008 je maximálním vyměřovacím základem částka ve výši 40ti násobku průměrné mzdy. Osoba samostatně výdělečně činná je povinna odvést pojistné nejvýše z maximálního vyměřovacího základu. Dle ustanovení § 4 odst. 2 citovaného zákona u osoby samostatně výdělečně činné je rozhodným obdobím kalendářní rok, za který se pojistné platí. Pokud by se jednalo o minimální vyměřovací základ, pak dle ustanovení § 3a odst. 4 písm. a) zákona nadále platí, že se minimální vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné sníží o poměrnou částku odpovídající počtu kalendářních měsíců, pokud osoba samostatně výdělečně činná nevykonávala samostatně výdělečnou činnost po celé rozhodné období. V případě žalobce se jedná o maximální vyměřovací základ a zde nedochází k jeho snižování o poměrnou část za jednotlivé kalendářní měsíce jak je zřejmé z ustanovení § 3a odst. 4 zákona. Závěrem žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Soud vyzval účastníky řízení k vyjádření, zda souhlasí s tím, aby soud ve věci rozhodl bez jednání a vzhledem k tomu, že žalobce s tímto postupem souhlasil a žalovaný se k navrženému postupu nevyjádřil, postupoval v souladu s ustanovením § 51 zákona č. 150/2002 Sb.- soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.) a ve věci rozhodl bez nařízení jednání.

Ze správního spisu, který soudu předložil žalovaný správní úřad, soud zjistil následující pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:

Žalobce dne 28.3.2007 předložil Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti a úhrnu záloh na pojistné za rok 2006. Žalobce ale v důsledku toho, že nesprávně uvedl počet kalendářních měsíců, ve kterých v roce 2006 trvala samostatná výdělečná činnost, vyplnil nesprávně i další řádky, tedy 15, 16, 41 a 43. Dne 12.9.2008 bylo vypracováno vyúčtování pojistného na veřejné zdravotní pojištění od 8.6.2006 do 15.7.2007 a žalobci byl vyčíslen nedoplatek pojistného ve výši 3.220,-Kč a nedoplatek penále ve výši 174,-Kč.

Dne 20.7.2007 zaslal žalobce krajské pobočce VZP pro hl.m.Prahu námitky proti vyúčtování, které jsou shodné s námitkami uvedenými v žalobě a na které reagovala krajská pobočka VZP dopisem ze dne 7.8.2007, ve kterém žalobci sdělila, že dle zákona č. 592/1992 Sb., platného od 1.5.1995 se snižuje dle ustanovení § 3a odst. 4 písm. a) pouze minimální vyměřovací základ. Základ maximální je po novele 486.000,-Kč bez ohledu na to, po kolik měsíců v roce byla samostatná výdělečná činnost vykonávána.

Dne 15.1.2008 vystavila krajská pobočka VZP pro hlavní město Prahu žalobci vyúčtování pojistného na veřejné zdravotní pojištění od 1.6.98 do 15.1.2008.

Dne 15.1.2008 rozhodla krajská pobočka VZP pro hlavní město Prahu rozhodnutím čj: 12561/008/OPSK-SŘIP1/Va o zamítnutí žádosti plátce pojistného o vrácení přeplatku pojistného ve výši 21.870,-Kč. O odvolání, které obsahuje stejné důvody jako podaná žaloba, rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím, kterým odvolání zamítl a rozhodnutí prvního stupně potvrdil. Poté, co žalovaný shrnul průběh správního řízení a konstatoval vývoj právní úpravy uvedl, že úprava zákona od 1.5.1995 neobsahuje ustanovení o snížení ročního vyměřovacího základu na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních měsíců, k nimž se příjmy v maximální výši vztahují.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správním úřadem z hlediska žalobních námitek, uplatněných v podané žalobě, a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Podle § 3a odst. 1 zákona č. 592/1992 Sb. o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění ve znění platném v době rozhodování správního orgánu je vyměřovacím základem u osoby samostatně výdělečně činné 35 % příjmu z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti před rokem 2004, 40 % příjmu z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti v roce 2004, 45 % příjmu z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti v roce 2005 a od roku 2006 50 % příjmu z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení. Za příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení se u spolupracující osoby a u osoby samostatně výdělečně činné, která vykonává samostatnou výdělečnou činnost se spolupracující osobou (spolupracujícími osobami), považuje její podíl na společných příjmech; u osoby samostatně výdělečně činné, která je současně též spolupracující osobou, též její podíl na společných příjmech. U osoby samostatně výdělečně činné, která vede účetnictví, společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti se za příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení považuje pro účely tohoto zákona základ daně z příjmů z této činnosti. Za příjem ze samostatné výdělečné činnosti se u osoby samostatně výdělečně činné, která je poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou podle zvláštního právního předpisu, považuje, jde-li o příjmy z činnosti podléhající dani z příjmů stanovené paušální částkou, předpokládaný příjem a za výdaje vynaložené na jeho dosažení, zajištění a udržení se považují předpokládané výdaje za takový rok. U osoby samostatně výdělečně činné účtující v hospodářském roce se příjem ze samostatné výdělečné činnosti a výdaje vynaložené na jeho dosažení, zajištění a udržení zúčtované v hospodářském roce zahrnují do kalendářního roku, do kterého jsou vykazovány pro účely daně z příjmů.

Podle odst. 2 je osoba samostatně výdělečně činná povinna odvést pojistné z vyměřovacího základu podle odstavce 1, nejvýše však z maximálního vyměřovacího základu. Je-li vyměřovací základ podle odstavce 1 nižší než minimální vyměřovací základ, je osoba samostatně výdělečně činná povinna odvést pojistné z minimálního vyměřovacího základu, není-li dále stanoveno jinak. Minimálním vyměřovacím základem se rozumí dvanáctinásobek 50 % průměrné měsíční mzdy v národním hospodářství za kalendářní rok o dva roky předcházející roku, pro který je vyměřovací základ stanovován; maximální vyměřovací základ je 486 000 Kč. Výši průměrné měsíční mzdy za kalendářní rok vyhláší na základě údajů Českého statistického úřadu Ministerstvo zdravotnictví ve Sbírce zákonů sdělením.

Podle odst. 4 písm. a) se minimální vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné sníží na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních měsíců, pokud osoba samostatně výdělečně činná nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost po celé rozhodné období, pokud tyto skutečnosti trvaly po celý kalendářní měsíc.

Žalobce v podané žalobě vytýká žalovanému, že není možné vybírat pojistné i za období, kdy žalobce nemá příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, a proto měl žalovaný zohlednit skutečnost, že žalobce vykonával v roce 2006 podnikatelskou činnost pouze 8 měsíců

Žalovaný naopak uvádí, že se dle platné právní úpravy snižuje pouze minimální vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné, a to o poměrnou částku odpovídající počtu kalendářních měsíců, pokud osoba samostatně výdělečně činná nevykonávala samostatně výdělečnou činnost po celé rozhodné období. V případě žalobce se ale jedná o maximální vyměřovací základ a zde nedochází k jeho snižování o poměrnou část za jednotlivé kalendářní měsíce, jak je zřejmé z ustanovení § 3a odst. 4 zákona.

Mezi účastníky není sporné, že žalobce podnikal jako osoba samostatně výdělečně činná a z tohoto důvodu byl povinen platit zdravotní pojištění.

Nejprve je nutno pro úplnost konstatovat, že zákon č. 592/1992 Sb. v § 3 odst. 7 ve znění platném do 30.4.1995 upravoval snížení ročního vyměřovacího základu na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních měsíců, k nimž se příjmy vztahují. Podle ustanovení § 3a odst. 5 ve znění platném od 1.5.1995 do 29.3.2005 mohlo dojít ke snížení vyměřovacího základu na poměrnou část odpovídající počtu kalendářních měsíců, pokud osoba samostatně výdělečně činná nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost po celé rozhodné období, ale již pouze u minimálního vyměřovacího základu. Stejná úprava je obsažena ve znění platném od 30.3.2005 v ust. § 3a odst. 4 citovaného zákona.

I z uvedeného přehledu změn právní úpravy vyplývá závěr, že maximální vyměřovací základ pro výpočet pojistného je pro rozhodné období zákonem stanoven ve výši 486.000,- Kč bez ohledu na to, po kolik měsíců v roce byla samostatná výdělečná činnost vykonávána. Pro poměrné snížení maximálního ročního vyměřovacího základu žádný zákonný podklad neexistuje.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce měl v roce 2006 příjmy ze samostatné výdělečné činnosti ve výši 2.733.455,- Kč a výdaje vynaložené na dosažení, zajištění udržení příjmů v tomto roce činily 1.319.899,- Kč. Žalovaný tedy postupoval správně, pokud dospěl k závěru, že na vrácení přeplatku na zaplaceném pojistném na veřejné zdravotní pojištění žalobce nárok nemá, neboť pojistné bylo vypočteno v souladu s ust. § 3a odst. 2 zákona, když 50 % příjmu z podnikání žalobce a z jiné jeho samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení přesáhlo maximální roční vyměřovací základ.

V daném případě nebylo možno použít analogicky ustanovení § 38a odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ani § 13a odst. 3 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení, neboť zákon o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění je zákonem speciálním a nelze tedy na oblast zdravotního pojištění aplikovat zákony, které jsou také pro své oblasti úpravy zákony speciálními.

K námitce žalobce o poškození jeho ústavně zaručených práv a svobod soud uvádí, že s ohledem na to, že základ pro výpočet pojistného za rok 2006 přesáhl maximální roční vyměřovací základ, a proto bylo pojistné na veřejné zdravotní pojištění za rok 2006 vypočteno pouze z tohoto maximálního základu ve výši 486.000,- Kč, nelze hovořit o diskriminaci žalobce z důvodu ukončení podnikatelské činnosti. Pokud jakákoli osoba samostatně výdělečně činná dosáhne hrubého příjmu, kvůli kterému je pojistné na veřejné zdravotní pojištění vypočteno z maximálního vyměřovacího základu, je všem těmto osobám vypočteno pojistné ve stejné maximální výši, neboť odvádí pojistné nejvýše z maximálního vyměřovacího základu. Pojistné vypočtené z maximálního vyměřovacího základu není vázáno na časové období, ale pouze na výši příjmů. Pro výpočet pojistného z maximálního

vyměřovacího základu tedy není rozhodné, zda osoba samostatně výdělečně činná dosáhla určitého zákonem stanoveného hrubého příjmu podnikáním po celý rok nebo jako žalobce pouze za 8 měsíců a námitka žalobce, že je nucen platit pojistné i za dobu, kdy nepodniká není důvodná.

Protože soud neshledal podanou žalobu důvodnou, ze všech výše uvedených důvodů proto podle § 78 odst. 7 s.ř.s. ji jako nedůvodnou zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce nebyl v řízení úspěšný a náhrada nákladů řízení mu proto nepřísluší, žalovanému pak nad rámec běžných činností správního úřadu žádné prokazatelné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat za podmínek uvedených v ustanovení § 102 a následujících s.ř.s. u Městského soudu v Praze kasační stížnost, a to ve lhůtě do dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu. Podle ustanovení § 105 odst.2 s.ř.s. stěžovatel musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 27. 10. 2011

JUDr. Hana V e b e r o v á
předsedkyně senátu